

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
ตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
READINESS OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN
EDUCATIONAL MANAGEMENT AS PERCEIVED BY
TEACHER OFFICIALS IN HUAY RAT DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE

ภาคินิพนธ์

ของ

ธนวรรณ วงศ์สุรินทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ชนวรรณ วงศ์สุรินทร์		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน		ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์		กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน		กรรมการ
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากรายของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 165 คน แล้วทำการสุ่มไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ตามสัดส่วน โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .9552 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษตามลำดับ

2. ปัญหา อุปสรรคความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเรียงประเด็นที่เป็นปัญหามากไปหาน้อย ดังนี้ ในด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น

เดี๋ยวจึงคือ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา/ ไม่มีแผนพัฒนาการศึกษา ไม่จัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา
ในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 2 ประเด็น คือ บุคลากรไม่มีความพร้อม และสถานที่ไม่เหมาะสม
ในด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา มี 2 ประเด็น คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มี
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา และไม่มีการตรวจสอบ
การติดตาม ประเมินผล และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษามีประเด็นเดี๋ยวจึงคือ บุคลากรของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการศึกษา ด้าน
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
การจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
การจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ
ควรให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ ศึกษา อบรมให้มีความรู้ความสามารถทาง
การศึกษาโดยเฉพาะทาง รองลงมาตามลำดับคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน
ควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณตามแผนการบริหารของสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นควรได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และ ควรพัฒนามาตรฐานคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากร

TITLE	Readiness of Local Administrative Organizations in Educational Management as Perceived by Teacher Officials in Huay Rat District, Buriram Province		
AUTHOR	Thanawan Wongsurin		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwanarak		Co-advisor
	Assistant Professor Prakrit Jantakian		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the readiness of local administrative organizations in educational management as perceived by teacher officials in Huay Rat District, Buriram Province in 4 areas, namely: 1) The Basic Educational Chance Equity, 2) The Early Childhood Management, 3) The Educational Standard Quality, and 4) The Educational System and Management. The samples were 165 people, selected by using the Table of Krejcie & Morgan and the random sampling, respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including checklist, rating scale, and open ended form with its reliability value at .9552. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The result of the readiness of local administrative organization in educational management as perceived by teacher officials in Huay Rat District, Buriram Province was at moderate level in every aspect of interest. The ranking from the most to the least means was "The Early Childhood Management", "The Basic Educational Chance Equity", "The Educational Standard Quality", and "The Educational System and Management", respectively.

2. The problems and obstacles towards the readiness of local administrative organization in educational management as perceived by teacher officials in Huay Rat District, Buriram Province by ranking from the most to the least were: 1) they did not give the importance to education/did not have educational development plans, and 2) they did not allocate the income for education. The early childhood management consisted of 2 issues: 1) the personnel readinessless and inappropriate places. The educational standard quality contained 2 points: 1) the personnel did not have the understanding

about learning curriculum and educational administration, and 2) they did not check, follow up, and evaluate. For educational system and management had only one issue, that was the personnel did not have knowledge in educational management. However, for the educational standard quality, the personnel did not have the knowledge involving learning management curriculum and educational administration.

3. The suggestions were as follows: 1) the organizations should give the chance to the personnel to take courses to gain more specific knowledge, and abilities in education; 2) the budget should be supported to schools; 3) they should support the education accordingly to the school educational plans; 3) they should be trained about educational management; and 4) they should develop the educational standard quality to their personnel.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

ภาคินพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคคลหลายฝ่ายผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประจัน คะเนวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคินพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน กรรมการควบคุมภาคินพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือ สำหรับใช้ในการวิจัย ข้าราชการครู อำเภอบัณฑิต อำเภอบัณฑิต จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้ตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนครบถ้วนสมบูรณ์ นายกองค้ำการบริหารส่วน ตำบลตาเสา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้มอบทุนการศึกษาให้แก่ผู้ทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่น้องทุกคน ที่มอบทุนทรัพย์และกำลังใจตลอดมา และเพื่อนๆ ร่วมรุ่นสาขารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่น 8 หมู่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจทั้งด้านการเรียนและการทำภาคินพนธ์

คุณค่าและประโยชน์ของภาคินพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณแต่บิดา มารดา นูรพาทจารย์ ฅณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจน ชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

ธนวรรณ วงศ์สุรินทร์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะ.....	6
	แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ.....	7
	กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา.....	24
	การมีส่วนร่วมและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	28
	การ โอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	33
	ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบใช้แบบสอบถาม.....	84
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	88
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	90
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.....	52
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.....	58
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ.....	59
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยภาพรวมและรายข้อ.....	61
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ.....	62
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านระบบบริหารและ การจัดการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ.....	64
8 จำนวนและร้อยละ ปัญหา อุปสรรค ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.....	65
9 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างมีแนวคิดในการพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณภาพ โดยเป้าหมายของการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติด้วยการพัฒนาคนให้สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมให้ยั่งยืน ทั้งนี้กระบวนการในการพัฒนาคน จะต้องอาศัยแนวทางในการให้การศึกษา เพื่อให้คนมีความรู้ ความสามารถ และเป็นคนดี มีคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีความเข้าใจด้านการเมือง ความเป็นผู้มีอุดมการณ์ และมีเป้าหมายของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข โดยมีจิตใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 80 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการคุ้มครอง พัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา ปฐมวัย พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาแขนงต่างๆ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย เคารพ ศีลปวินัยวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ มีระเบียบวินัย รักสามัคคี คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดและมีส่วนรวมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพ การศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ และต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยเฉพาะการพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น มาตรา 11 (4) คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 17 (6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน รวมทั้งการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาในส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนการจัดการศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา นั้นต้องให้ใกล้ชิดกับชุมชนให้มากที่สุด ต้องมีกฎหมายกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ต้องมีแนวทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลาน ชุมชนให้ความสนใจมากขึ้นโดยเฉพาะเป็นเรื่องที่ต้อง การพินิจพิเคราะห์ เพราะยากที่จะวางเป็นหลักทั่วไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น สถานการณ์ ซึ่งมีความพร้อมความสนใจที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (5) ที่ระบุบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการบริหารราชการส่วนกลาง และราชการส่วนท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน ตามหลักความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาในแต่ละแห่งที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาไม่เท่ากัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือองค์ประกอบหลายๆ ด้าน โดยภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพหรือความพร้อมในการจัดการศึกษา ในแต่ละภารกิจหรือไม่เพียงพอ จำต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม ในการเตรียมการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือกำหนดมาตรการและกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา รัฐซึ่งมีแนวคิดที่จะกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการ โดยพยายามเร่งรัดให้มีการถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นผลทำให้ข้าราชการครูในอำเภอหัวราชเกิดความสับสน ถ้ามีการถ่ายโอนการศึกษาไปใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนและข้าราชการครูย่อมต้องถูกถ่ายโอนตามระเบียบและข้อกฎหมาย ซึ่งข้าราชการครูไม่ยอมไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าใดนัก

ด้วยเหตุนี้การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาจึงเป็นประเด็นหลัก ที่ผู้วิจัยอยากศึกษาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความพร้อมในระดับใด และการศึกษาครั้งนี้จะให้สารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ใช้ประกอบการส่งเสริมการดำเนินงานด้านการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนคติของข้าราชการครู อำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอบ้านนา จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นข้อสารสนเทศในการนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่างๆ และพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเตรียมความพร้อมที่จะจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอบ้านนา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการจัดการการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในอำเภอบ้านนา จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา พ.ศ. 2552 จำนวน 290 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน แล้วทำการสุ่มไปตามโรงเรียนต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอบ้านนา จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอบ้านนา จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถลุล่วงและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิ และ โอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

2.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการการศึกษา หมายถึง การจัดระบบบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบายมีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน หรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

3. ทักษะ หมายถึง ความรู้สึกทางใจ ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทางหนึ่งทางใด ทักษะเป็นนามธรรมที่ส่งผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน เพราะฉะนั้น พฤติกรรมของมนุษย์ก็คือการแสดงออกของทักษะของเขา ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมเป็นภูมิหลังของบุคคลนั้น ๆ ความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่าง ความรู้สึก ความเชื่อ และแนวโน้มพฤติกรรม ซึ่งมีระดับความเข้มและความซับซ้อนแตกต่างกัน อันเป็นที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของ ข้าราชการครูใน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

4. ข้าราชการครู หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนใน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 17 โรงเรียน

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วยเทศบาลตำบล 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล อีก 7 แห่ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
4. การมีส่วนร่วมและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. การโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะ

1. ความหมายของทัศนะ

ทัศนะเป็นความนึกคิด ความรู้สึกของบุคคลแต่ละคน บางคนมีความรู้สึกไม่ทางบวกก็ทางลบ ที่คือแนวคิด บุคคล และสิ่งต่างๆ ความพอใจหรือไม่พอใจต่องาน บุคคล วิธีการบริหารของ บัณฑิตบัญชา ล้วนเป็นทัศนะทั้งนั้น นักจิตวิทยาได้อธิบายความหมายของทัศนะไว้ดังนี้

เซฟเวอร์ (Shaver 1971 : 163; อ้างถึงใน รุ่งทิพย์ สมานรักษ์. 2536 : 38) กล่าวว่า ทัศนะคือ ลักษณะทางจิตประเภทหนึ่งของบุคคลอันมีความโน้มเอียงหรือความรู้สึกที่จะตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่ง หรือเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง

นิพนธ์ แจ็งเยี่ยม (2549 : 503) กล่าวว่า ทัศนะคือ สิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง แต่เราก็สามารถรู้ได้โดยดูจากพฤติกรรมของบุคคลว่าจะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้นอย่างไร

จากคำนิยาม จะเห็นได้ว่ามีประเด็นที่สำคัญ คือ ความรู้สึกภายใน และความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง จึงอาจสรุปได้ว่า ทักษะเป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมได้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายทักษะนั้น

2. ความสำคัญของทักษะ

ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งเร้าตามที่มีบุคคลเคยมีประสบการณ์ จะส่งผลต่อความโน้มเอียงหรือการปฏิบัติ ถ้ามีทักษะในทางบวกย่อมแสดงว่ามีความโน้มเอียงที่จะสนับสนุนหรือเห็นด้วย ถ้ามีทักษะในทางลบย่อมแสดงว่ามีความโน้มเอียงที่จะไม่สนับสนุนหรือไม่เห็นด้วย ถ้ามีทักษะเป็นกลางย่อมแสดงว่ามีความโน้มเอียงที่จะไม่มีความรู้สึกใดๆ หรือไม่แน่ใจ

ปภาวดี คุลยจินดา (2549 : 504) ได้ให้ความสำคัญของทักษะไว้ดังนี้

2.1 ทักษะเป็นฐานของปฏิสัมพันธ์ ทักษะเป็นฐานสำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคลและระหว่างบุคคลกับสังคม เมื่อบุคคลมีสัมพันธ์ติดต่อกับคนอื่น เขาจะเรียนรู้ไปด้วยว่าทักษะของผู้ที่ติดต่อกับผู้นั้น เหมือนหรือต่างไปจากทักษะของเขาเอง การประเมินทักษะระหว่างกันในลักษณะนี้ช่วยกำหนดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในอนาคต นอกจากนี้ทักษะยังเป็นฐานของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมด้วย เช่น ทักษะที่บุคคลมีต่อประเด็นต่าง ๆ ในสังคม อาทิ การทำแท้ง จะทำให้เขามีแนวโน้มที่จะเลือกหรือไม่ถูกเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีนโยบายสนับสนุนการออกกฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้งในรัฐสภา

2.2 ทักษะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ ทักษะยังอาจใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์สังคมได้ด้วย เช่น ในช่วงการเลือกตั้งต่าง ๆ มักจะมีการสำรวจทักษะของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการสำรวจนี้ สามารถใช้พยากรณ์ผลการเลือกตั้งได้ค่อนข้างแม่นยำ ในองค์การการสำรวจทักษะต้องถามว่าคนทำงานมีความพอใจในงานหรือไม่เพียงใดสามารถใช้เป็นข้อมูลทำนายอัตราการเข้าออกและการขาดงานได้

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจ

การปกครองตนเองเป็นการปกครองบนพื้นฐานของการปกครองแบบประชาธิปไตยถือเป็นการเมืองอย่างหนึ่งของเสรีชน ซึ่งชุมชนอันเป็นเสรีจะขาดเสียมิได้ หัวใจของการสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการมีประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น เน้นการปกครองที่ประชาชน มีส่วนร่วมและรับผิดชอบโดยตรงให้มากที่สุด

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ส่งผลให้เกิดการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองตนเอง (Local Self-Government) ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมายแต่ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างก็มีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

อุทัย หิรัญโค (2535 : 2) ได้กล่าวความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2537 : 7) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้ก็จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

สถาบันดำรงราชานุภาพ (2539 : 113) ได้กล่าวความหมายของการปกครองท้องถิ่น ตาม Chammer's Encyclopedia ว่า "การปกครองท้องถิ่น" หมายถึง การปกครองตนเองของท้องถิ่น (Local Self-Government) กล่าวคือ เป็นการบริหารกิจการสาธารณะในแต่ละท้องถิ่น โดยมีองค์การซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของราษฎรในท้องถิ่นนั้น เป็นผู้รับผิดชอบอย่างมีอิสระภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง"

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 121) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปกครองและการบริหารงานในท้องถิ่นโดยประชาชนเอง (Local Self-Government)

2. หลักการของการปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการปกครองท้องถิ่น (Local Movement) เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองประเทศที่รัฐนำมาใช้ในการปกครอง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภารกิจที่รัฐต้องดูแลประชาชนแต่ไม่สามารถทำได้ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองให้กับท้องถิ่นปกครองตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 6-10) ได้กล่าวถึงหลักการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีขอบเขตพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริงหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

จากแนวความคิดและความหมายของการปกครองท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันมีองค์กรเป็นของตนเองและใช้อำนาจที่มีอยู่ในการจัดการแก้ไขปัญหาความต้องการของตนเองซึ่งการจัดการแก้ไขปัญหาความต้องการต่างๆ ของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ จะต้องยึดหลักการบริหารเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นสำคัญ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอย่างใกล้ชิด โดยรัฐจะดูแลแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่ค้ำนินติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของท้องถิ่น
2. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหาร มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นายอาจแต่งตั้งรองนายกได้ไม่เกิน 2 คน เลขานุการนายก ไม่เกิน 1 คน มีหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น
3. ฝ่ายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงาน พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร
4. แนวคิดและหลักการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญดังนี้

 1. การเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง
 2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้นเพียงแต่กำกับ ควบคุมดูแลให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล
 3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

5. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พุทธศักราช 2540 ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีความชัดเจนในการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น โดยได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตราที่ 290 สรุปได้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เศษะอธิก และคนอื่นๆ. 2546 : 1) และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของ นายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่การจัด ระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และรายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบัญญัติในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ดังที่กำหนดใน หมวดที่ 5 และหมวดที่ 14 ตามมาตรา 78 มาตรา 281 มาตรา 282 มาตรา 283 สรุปได้คือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง คนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำ เท่าที่จำเป็น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่

ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริการงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ และที่สำคัญตามมาตรา 823 ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจบุคลากรงบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ต่อไปเป็นช่วงปี (พ.ศ. 2548-2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส หลังจากปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานและระยะเวลาในการดำเนินงาน สรุปดังนี้

สัมพันธ์ เศรษฐกิจ และคนอื่นๆ (2546:3-4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4-10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายคืนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกินปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

สรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยราชการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการพัฒนา บริการราชการแผ่นดิน แทนรัฐบาลกลางตามอำนาจหน้าที่ และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการบริการจัดการท้องถิ่นของตนเอง

5. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารราชการในการจัดทำบริการสาธารณะ มีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550 : 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขต

องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารงาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 67)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550 : 82 - 85) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจจัดทำ ตามมาตรา 68 ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)
2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือ
บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้

- 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและเพื่อการเกษตร
- 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 3.12 การท่องเที่ยว
- 3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการคัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทาง

ราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และเพื่อประโยชน์แก่กิจการองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 159 - 160) ดังนี้

ในด้านการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ

5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและ
สาธารณสุขสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 78 - 79) มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 72) มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 87) ดังนี้

3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

- 3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 87)

ดังนี้

- 4.1 เงินเดือน
- 4.2 ค่าจ้าง
- 4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
- 4.4 ค่าใช้สอย
- 4.5 ค่าวัสดุ
- 4.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ
- 4.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

จากคำกล่าวดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารราชการท้องถิ่นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น รัฐได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น ทั้งในด้านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

วิวัฒนาการของเทศบาลไทย

นับแต่ประเทศไทยได้มีการจัดการปกครองแบบเทศบาลขึ้น เทศบาลได้มีการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการไปจากเดิมตามสภาพการณ์และระยะเวลา นักวิชาการได้แบ่งวิวัฒนาการของเทศบาลไทยตามยุคสมัย โดยแบ่งเป็น 2 ยุค ดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ (วิรัช วิรัชวรณ.2546:20-32)

1. ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศ พ.ศ. 2475 (พ.ศ. 2461 – พ.ศ.2575) สมัยรัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มการบริหารงานตามแนวคิดเทศบาลในเขตพระราชวังในปี พุทธศักราช 2461 เรียกว่า “คูสิทธานี” โดยให้ข้าราชการของพระองค์ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน มีพรรคการเมืองและหนังสือพิมพ์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงจัดตั้งคณะกรรมการจัดการ ประชาภิบาลหรือเทศบาล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2470 มีหน้าที่ศึกษาดูงานการ บริหารท้องถิ่นตามหัวเมืองและประเทศเพื่อนบ้านแล้วทำรายงานเสนอเพื่อจัดตั้งเทศบาลหลังจาก คณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลแล้วเสร็จ พระองค์ทรงให้ส่งร่างกฎหมายพิจารณาเมื่อ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2473 แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปีพุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติจึงตกไป

2. ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ. 2475 – พ.ศ. 2545) ในพุทธศักราช 2476 รัฐบาลภายใต้การนำของคณะราษฎรประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วย ระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยามพุทธศักราช 2476 แบ่งการบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นรูปแบบเดียวของประเทศและในปีเดียวกัน ได้จัดตั้งการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้น โดยตรากฎหมายฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 กำหนดให้ เทศบาลมี 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร รูปแบบเทศบาลได้รับการ ปรับปรุงเสมอมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ นับตั้งแต่ ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 เป็นต้นมา ได้มีการยกเลิก ประกาศใช้และแก้ไขเพิ่มเติม จนกระทั่งต่อมาเมื่อปลายปี พุทธศักราช 2496 จึงได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ขึ้นใหม่และกฎหมายดังกล่าวก็ได้ประกาศยกเลิก กฎหมายเทศบาลที่มีอยู่เดิมทั้งหมด และพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ก็ถูกใช้เป็นหลัก จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก 12 ครั้ง โดยเฉพาะครั้งที่ 12 คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พุทธศักราช 2496 และจาก การบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาลดังกล่าวได้กำหนดให้ท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะ ขึ้นเป็นเทศบาลก็ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ดังนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2546 : 20-32)

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ตำบล โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย
2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มี ราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การทำจะปฏิบัติ หน้าที่อันต้องทำตาม

พระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

นอกจากบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น กระทรวงมหาดไทยก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลแต่ละประเภทได้ดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบล

1. มีรายได้จริง โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมาตั้งแต่สิบสองล้านบาทขึ้นไป

2. มีประชากรตั้งแต่ 70,000 คนขึ้นไป

3. มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร

4. ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรท้องถิ่นนั้นๆ

เทศบาลเมือง

1. ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

2. ส่วนท้องถิ่นชุมนุมชนอื่นๆ ที่ไม่ใช่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 เป็นท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

2.2 มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

2.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พ.ร.บ. เทศบาล กำหนดไว้

2.4 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

เทศบาลนคร

1. เป็นท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

2. มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางกิโลเมตร

3. มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตาม พ.ร.บ. เทศบาล กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารงานของเทศบาลมีการกำหนดโดยอาศัยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาล ให้มีการจัดตั้งเทศบาลตามเงื่อนไขของจำนวนประชากรและพื้นที่ที่ได้

กำหนดไว้ในกฎหมายของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โครงสร้างของเทศบาล

การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 บัญญัติไว้ว่า โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วย 2 ส่วน พอสรุปได้ดังนี้

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี มีจำนวนตามประเภทของเทศบาล ดังนี้

1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน

1.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน

1.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี และให้ทุกสภาเทศบาลมีประธานสภา 1 คน และรองประธานสภา 1 คน โดยสมาชิกสภาเทศบาลประชุมเลือกกันเองจะเลือกบุคคลอื่นที่มีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาตามมติของสภาเทศบาล

2. ฝ่ายบริหาร นายกเทศมนตรี ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน อยู่ในวาระคราวละ 4 ปี ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และให้นายกเทศมนตรีแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ตามจำนวนดังนี้

2.1 เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน

2.2 เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 3 คน

2.3 เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 4 คน

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

สัมพันธ์ เศรษฐกิจ.(2546:1) ได้กล่าวอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายได้มีการกำหนดขนาดของแต่ละเทศบาลไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีการระบุขอบข่ายและการบริหารงานของเทศบาลอย่างใกล้เคียงกัน ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือบังคับให้เทศบาลต้องกระทำ

2. อำนาจหน้าที่เทศบาลอาจเลือกที่จะปฏิบัติก็ได้ โดยพระราชบัญญัติเทศบาลดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับต่างๆ แตกต่างกันตามแต่ละฐานะของเทศบาล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ที่ต้องกระทำในเขตเทศบาล ดังนี้

1. รักษาความเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและ

สิ่งปฏิภูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้เทศบาลตำบลต้องกระทำข้างต้น เทศบาลตำบลอาจทำกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาลได้ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. เทศพาณิชย์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงอาศัยกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติในเรื่องการจัดการศึกษา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาศึกษาครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่ที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการ ในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 43 และมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

การจัดการศึกษาภายในท้องถิ่นตามมาตรา 289 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลในการได้รับการศึกษาอย่างเสมอกัน และรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และยังกำหนดหน้าที่ในการจัดการศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งทางรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยการจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษา ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

(2) ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาที่กำหนดหน้าที่และสิทธิของบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น

3. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ให้มีความสำคัญทางด้านการศึกษาของรัฐบาลและได้กำหนดไว้ว่า รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตาม

เจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทย เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญหาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้าง รายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษารสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนี้

1. เร่งรัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อ ประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง
2. เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุก ประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจาย โอกาสทางการศึกษาให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท
4. จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดย รัฐเป็นผู้วางระบบนโยบาย กำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร เตรียมความ พร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่าย ครอบครัวยุ และอื่น ๆ รวมทั้งการจัด การศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส
6. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
7. ส่งเสริมให้เกิดบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการให้ การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชน
8. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มี ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
9. ส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือ และไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม
10. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย รักงาน และทำงานเป็น
11. ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับหรือมัธยมปลาย ผู้ว่างงาน และผู้สูงอายุได้ ฝึกงานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้
12. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อ ตอบสนองภาคเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะใน สถานประกอบการ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่า รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างทั่วถึงให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

4. นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

รัฐบาลมีนโยบายจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงให้กับทุกคนอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ด้วยหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน และการใช้นวัตกรรมตลอดจนรูปแบบที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล และความแตกต่างของท้องถิ่น โดยมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นไปได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน มาตรการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รัฐสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผิชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 และมาตรา 289 กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 98) โดยมีเหตุผลว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของพื้นที่ รู้ปัญหาความต้องการและรู้วิธีการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีในด้านการจัดการศึกษา จึงรู้เนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนในท้องถิ่นเรียนรู้มากกว่าบุคคลที่อยู่ส่วนกลางและบุคคลภายนอกที่อยู่อื่น อยู่ในใกล้ชิดกับกลุ่มผู้เรียน รู้สภาพท้องถิ่นเป็นอย่างดีย่อมสามารถจัดการศึกษาอบรมได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถจัดได้ทั่วถึงกว่าที่ส่วนกลางจะดำเนินการเอง โดยส่วนกลางจะให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ตลอดจนกำกับด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 :15-29) ได้กล่าวว่า เงื่อนไขในการกำหนดบทบาทการบริหารเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี บรรลุเป้าหมายและสามารถดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับต่างๆ จะต้องมีความชัดเจนเพียงพอ ดังนี้

1. กระทรวง กรม ในส่วนกลางจะต้องลดบทบาทด้านการปฏิบัติการเสียเองลงไป และเพิ่มบทบาทหน้าที่หลักที่สำคัญ การกำหนดนโยบาย การกำกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา การติดตามและประเมินผล และการจัดทรัพยากรสนับสนุน โดยปรับโครงสร้างและอัตรากำลังให้สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนดใหม่

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพและความต้องการของท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ

ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ โรงเรียน การศึกษานอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. สถานศึกษามีหน้าที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง ตามระดับและประเภทการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนให้ได้มาตรฐาน อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และความมั่งคั่งทางคุณธรรม ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และจะต้องให้โอกาสชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร การจัดการ และการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ไป

4. ส่วนราชการและองค์กรรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องร่วมกันทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ภายใต้นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี นั่นคือ แผนปฏิบัติการของแต่ละองค์กรจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าองค์กรนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มประชากรใด ระดับการศึกษาใด ท้องที่ใด ด้วยวิธีการจัดการศึกษารูปแบบใดที่มีประสิทธิภาพและไม่เกิดความซ้ำซ้อน

การมีส่วนร่วมและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

คำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) โดยนัยของแนวความคิดในเชิงปรัชญามีความหมายขึ้นอยู่กับบริบทของการมีส่วนร่วมและสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย ในการศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 : 185) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม (Participation) ว่า หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ โดยการกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะ และเหมาะสมกับการกระทำการดังกล่าว ด้วยความรู้สึกร่วมกันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจ การประสานงานและความรับผิดชอบ

วันรักษ์ มิ่งมณีนาถ (2531 : 11 – 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมจะต้องคู่กับความรู้สึกเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมที่แท้จริงจะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา (ชนบท) อันได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การเลือกวิธีและวางแผนในการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามแผน และขั้นสุดท้าย คือ การติดตามและประเมินผล

วิฑูรย์ ปัญญากุล (2535 : 35) สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และหรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา มีสิทธิในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาได้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 : 272 – 273) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนามของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทของประเทศไทยว่ามีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นน่าจะมี 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

สำหรับ ดิเรก ฤกษ์หรั่ง (2527 : 73-74) ได้ชี้ให้เห็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมซึ่งเรียกว่าเป็นขอบเขตของการมีส่วนร่วมที่สำคัญ 6 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของชุมชนหรือของกลุ่ม
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินการ ให้บรรลุผลในการแก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมาย

3. การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน
4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนด
5. การมีส่วนร่วมควบคุมติดตามและประเมินผล
6. การมีส่วนร่วมจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างยุติธรรม

การจำแนกการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบมากที่สุดคือ แนวคิดของโคเฮนและอ็อสอฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่ต้องทำ คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจช่วงดำเนินการงานแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผน

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในการดำเนินงานเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของงานจะรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่จะเป็นผลเสียของงานซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเด็นหลักสำคัญก็คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาซึ่ง อูทซ์ ฮิริธูโต (2525 : 6) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้สำเร็จ ซึ่งมีการกระทำหลาย ๆ กิจกรรม โดยการกระทำต่าง ๆ ดำเนินการต่อเนื่องกัน ไปตามลำดับ และพึ่งพิงอาศัยกันและกัน ถ้าการกระทำหรือตัวกระทำส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่อง หรือเสื่อมทรามไม่ประสานสัมพันธ์กันการบริหารจัดการก็ไม่มีประสิทธิภาพได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3-6) ได้นำเสนอกระบวนการบริหารจัดการศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผน
3. การดำเนินการตามแผน
4. การประเมินผล

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมและกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่นำเสนอสรุปเป็นกรอบความคิดเพื่อใช้ในการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นครั้งนี้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมในการจัดการศึกษา ทั้งในรูปแบบของการร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน และร่วมปฏิบัติ ทั้งด้วยตนเอง หรือการเป็นตัวแทนในนามองค์กรบริหารส่วนตำบลตามนโยบายในการที่จะเข้าไปร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ ตามกระบวนการสำคัญคือ

1. การวางแผน
2. การจัดทรัพยากร
3. การประเมินผล

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

การวางแผน เปรียบเสมือนคู่มือในการเดินทางล่วงหน้าหรือเข็มทิศเป็นเครื่องชี้วัดทิศทางให้เห็น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3-6) กล่าวว่า การ

วางแผนเป็นการพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการกำหนดสิ่งที่จะปฏิบัติในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและ วัตถุประสงค์ การวางแผนเป็นการคิดและกำหนดสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเป็นการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าจะทำ อะไร ทำไมจึงทำ จะทำอย่างไร จะให้ใครทำ และจะทำเมื่อใด

สنانจิต สุคนธทรัพย์ (2528 : 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ ดังนี้

1. การวางแผนช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด
2. การวางแผนช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์
3. การวางแผนช่วยให้ลดความขัดแย้งของหน่วยงาน
4. การวางแผนช่วยให้สามารถคาดคะเนล่วงหน้าถึงอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้
5. การวางแผนช่วยให้สามารถควบคุมงานได้อย่างมีระบบ และไม่ก่อให้เกิดผล

ในทางลบ

เหตุการณ์

6. การวางแผนช่วยให้การพัฒนาหรือแก้ปัญหา ของหน่วยงานเป็นไปอย่างทัน
7. การวางแผนช่วยให้การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ ระดับ สอดคล้องต่อกัน
8. การวางแผนช่วยให้องค์กร หน่วยงานสามารถกำหนดอนาคตของตนเองได้

4. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประสานงาน เป็นการดำเนินการในการ ปฏิบัติงานของกลุ่ม ของหน่วยงาน มีความจำเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของกลุ่ม หรือหน่วยงาน

นพพงษ์ บุญจิตราคุล (2539 : 75) ได้ให้ความหมายของการประสานงานว่า หมายถึง กระบวนการเชื่อมความสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยเกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับหน่วยงาน หรือระหว่างหน่วยงานหนึ่งกับหน่วยงานหนึ่ง ซึ่งไม่จำเป็นว่าหน่วยงานนั้น จะต้องมีความหมายอย่างเดียวกัน หรือหวังผลอย่างเดียวกัน แต่การประสานงานจะช่วยให้รู้ว่าใคร กำลังทำกิจกรรมอะไรอยู่

สำหรับ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 226-227) กล่าวถึง ลักษณะของการประสานงานไว้ ดังนี้

1. การประสานงานเป็นความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานเป็นทีม

2. การประสานงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคการบริหาร เช่น การจัดให้มีการวางแผนที่ดี การจัดให้มีแผนผังเกี่ยวกับหน้าที่การงาน แผนผังการกระจายงาน แผนผังเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของงานดีขึ้น ลดความขัดแย้งให้น้อยลง

3. การประสานงานเป็นเรื่องของการติดต่อสื่อสาร การที่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นจะให้ความร่วมมือด้วยดีก็ด้วยการเข้าใจ การติดต่อสื่อสาร จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเข้าใจระหว่างบุคคลหรือระหว่างงาน

4. การประสานงานเป็นเรื่องของวัตถุประสงค์หรือนโยบาย การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การ ไว้อย่างชัดเจน ทำให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเข้าใจอย่างดี ก็เป็นการวางแผนทางการประสานงานไว้อย่างต่อเนื่อง

5. การประสานงานเป็นเรื่องของแผนงาน เพราะแผนงานเป็นการกำหนดขั้นตอนนี้ในการปฏิบัติไว้ และหากแผนกำหนดขั้นตอนนี้ในการทำงานแต่ละฝ่ายไว้ โดยละเอียดก็จะช่วยให้มีการประสานงาน ได้ดีขึ้น

6. การประสานงานเป็นเรื่องของการจัดองค์การ เพราะการจัดองค์การดีย่อมเอื้อต่อการประสานงาน

จากความหมายและขอบข่ายดังที่ได้นำเสนอ สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประสานงาน หมายถึง การเข้าไปร่วมดำเนินการเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจ ชี้แจงให้ข้อมูลหรือติดต่อประสานเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินงาน และความต้องการในการพัฒนาการจัดการศึกษา ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กับ โรงเรียน และระหว่างโรงเรียนกับองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผล เป็นการดำเนินการในการปฏิบัติงานของกลุ่ม ชุมชน คอหน่วยงาน ให้เป็นไปในแนวทางที่ดีมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม หรือหน่วยงาน

สวานิจิตร สุคนทรทรัพย์ (2528 : 10) กล่าวว่า การประเมินมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผน เพราะการวางแผนเป็นกระบวนการที่จะต้องใช้การตัดสินใจ ทั้งในการกำหนดผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนการประเมินเป็นการกำหนดค่าของสิ่งหรือเรื่องที่ประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 21) กล่าวว่า “การประเมินผล เป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

สำหรับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3-6) ได้เสนอว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการว่าเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มากน้อยแค่ไหน ดีหรือไม่คืออะไร เมื่อเทียบกับเกณฑ์ (Criterion) ที่กำหนดขึ้นแล้ว นำเสนอเป็นรายงานเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจต่อไป

จากความหมายของการประเมินผล สรุปได้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยเครื่องมือหลากหลาย นำมาจัดกระทำแล้วเทียบกับเกณฑ์เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการที่จะดำเนินงาน/โครงการ

การโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 43 มีบัญญัติหลักการสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาของรัฐ ต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน และต่อมาพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดความในมาตรา 16 และ 17 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545 กำหนดขอบเขตการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คือ

1. การถ่ายโอน การจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือระดับปฐมวัย ให้ถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่สถานศึกษาดังอยู่ในพื้นที่ตามความพร้อม และตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับให้ถ่ายโอนสถานศึกษา ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ตามความพร้อม และตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา และวัฒนธรรม

1. ระยะเวลาการถ่ายโอน

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (2542 ก : 22) สำหรับระยะเวลาในการถ่ายโอนอำนาจภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญ โดยสรุปดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ในระหว่างปีงบประมาณ 2545 – 2549 ให้เริ่มทำการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้แก่เทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีความพร้อมที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ นอกจากนั้น ระหว่างระยะเวลาดังกล่าว กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก็จะต้องส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือระหว่าง เขตพื้นที่การศึกษา กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา

ระยะที่ 2 ในระหว่างปีงบประมาณ 2547 – 2553 ให้ถ่ายโอนการจัดการศึกษาในระดับชั้น พื้นฐานที่อยู่ในกลุ่มภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน และไม่ใช่งานจัดการศึกษาในลักษณะที่รัฐจะต้อง ดำเนินการเอง ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานศึกษาดังอยู่ในเขตที่มีความพร้อมตาม หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ทั้งนี้ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะรับ โอนสถานศึกษา หรือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี แจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มี สถานศึกษาที่จะโอนสังกัดอยู่ เพื่อให้มีการประสานงานและการกำหนดสถานศึกษาที่จะมีการถ่าย โอน และจัดเตรียมแผนการถ่ายโอนร่วมกันเป็นการล่วงหน้า โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อน การถ่ายโอนสถานศึกษานั้น ๆ

การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถกระทำได้ในทุก ระดับการศึกษาและสามารถจัดการศึกษาได้ ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบภายใต้ หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยดำเนินการจัดการศึกษาในระดับที่จัดตั้ง สถานศึกษาใหม่อยู่แล้ว ให้จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ได้เลย โดยแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ทราบก่อนการจัดตั้ง

2. ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษาในระดับนั้นมาก่อนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงเรื่องการ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. การประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการศึกษาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การจัดการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางสถานศึกษาในท้องถิ่นจำเป็นต้องรับแนวทางในส่วนที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ ดังนี้

2.1 ในระยะแรกที่ยังไม่มีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อจัดการศึกษา โดยเข้าไปร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการของการศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.2 ในระหว่างการเตรียมความพร้อมเพื่อรับ โอนสถานศึกษา คณะกรรมการการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะทำหน้าที่ สนับสนุน ส่งเสริม และกำหนดให้มีการวางระบบบริหารบุคคลที่จะเอื้อต่อการถ่ายโอนภารกิจ และอำนาจทางการศึกษา ทั้งนี้ โดยการกำหนดในกฎหมายข้อบังคับให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับหลักประกันในด้านค่าสวัสดิการ ความมั่นคง และโอกาสความก้าวหน้าอาชีพที่ทัดเทียมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.3 คณะกรรมการการกระจายอำนาจการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการตรวจตรา และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายทางการศึกษา

2.4 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์พื้นฐานที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งบังคับทั้งการจัดการศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาเอกชน ทั้งในด้านความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของระบบการรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพทางการศึกษา ตลอดจนหลักเกณฑ์การได้รับการอุดหนุนอย่างเท่าเทียมกันจากรัฐ

2.5 ในระยะแรกหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับ โอนสถานศึกษายังไม่สามารถกำหนดให้มีการวางระบบบริหารงานบุคคลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถรับประกันความเสมอภาคและความทัดเทียมกันกับระบบบริหารงานบุคคล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้ คณะกรรมการการกระจายอำนาจและคณะกรรมการและคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) จะดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่จะถ่ายโอน ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างแล้วแต่กรณี ในสังกัดกระทรวงการศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ต่อไปเช่นเดิม จนกว่าจะมีการกำหนดระบบบริหารงานบุคคลที่มีมาตรฐานทัดเทียมกัน

3. การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับภารกิจในการจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น การศึกษาถือว่าเป็นบริการสาธารณะประเภทหนึ่งที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

3.1 เมื่อได้มีการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ หรือมีการรับ โอนสถานศึกษาแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่มีเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดบริหารทางการศึกษา หรือมีประชากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับบริการทางการศึกษาร่วมกัน จะต้องจัดให้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบดูแล กำกับกิจกรรมทางด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการทางการศึกษาร่วมกันขึ้น เป็นการเฉพาะ เพื่อประสานนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

3.2 ในกรณีที่มีการะงานทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น หรือมีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในหลายระดับการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งอาจร่วมกันจัดตั้งองค์กรร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปของสหกรณ์ขึ้นเพื่อรับผิดชอบดูแลบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นเป็นการเฉพาะได้ และกรณีดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปสหการที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะมีขอบเขตความรับผิดชอบในด้านพื้นที่ที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับเขตพื้นที่การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อบริหารจัดการการศึกษาในรูปสหการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากองค์กรบริหารส่วนจังหวัดได้เข้าร่วมในสหการดังกล่าวด้วย องค์กรร่วมในรูปสหการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว อาจกำหนดให้มีเขตบริหารจัดการที่ครอบคลุมทั้งเขตจังหวัดก็ได้ แต่จะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการภายในขององค์กรร่วมในรูปสหการของกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอยู่ในเขตจังหวัด เพื่อให้มีการประสาน

สนับสนุนการบริหารการจัดการศึกษา ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ ทั้งในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยจัดการศึกษาในระดับนั้นมาก่อนแล้ว และทั้งกรณีที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาในระดับชั้นนั้นมาก่อน ทั้งสำหรับการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยจะต้องรับฟังความคิดเห็นของเอกชนที่จัดการศึกษา อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และประชาชน เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นใหม่ด้วย

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับความพร้อมขององค์กร ในการปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแต่ละท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความเจริญและรายได้ที่สามารถจัดเก็บในพื้นที่ ความพร้อมของบุคลากรในพื้นที่และความพร้อมในการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 122-131) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจว่าเป็นกิจการที่ประชาชนจะต้องมีบทบาทเข้ามารับภาระหน้าที่บางประการจากรัฐไปจัดทำ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง จึงต้องพิจารณาถึงความสามารถและความพร้อมของประชาชน และท้องถิ่นควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจ ได้แก่

1. ความพร้อมในด้านการเงิน และการคลังของท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใด ได้มีสิทธิที่จะปกครองตนเอง ต้องคำนึงถึงความสามารถด้านการเงินการคลังของท้องถิ่นนั้นก่อน
2. ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมือง ต้องพิจารณาถึงความรู้ทางการเมือง เบื้องต้นหรือการปกครองตนเองของประชาชน หากประชาชนมีความพร้อมหรือความสามารถทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะก่อให้เกิดผลเสียแก่กิจการในการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมหาศาล

3. ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชนในการบริหารกิจการในหน้าที่ประชาชน ในท้องถิ่นที่จะรับการกระจายอำนาจได้ อย่างน้อยจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบบริหารงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้นการกระจายอำนาจจะเป็นผลร้ายแก่ท้องถิ่น

ประหยัค หงส์ทองคำ (2546 : 29-31) ให้ความเห็นว่า ความพร้อมของประชาชนและท้องถิ่นในการรับการกระจายอำนาจดังกล่าว ได้แก่

1. ความพร้อมในด้านการเงินการคลังของท้องถิ่น การปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นงานเล็ก หรืองานใหญ่ ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จประการหนึ่ง ที่จะมองข้ามไม่ได้ คือ เงินงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในการทำงาน ดังนั้น ในการพิจารณาเพื่อกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใด ได้มีสิทธิที่จะปกครองตนเองต้องคำนึงถึงความสามารถด้านการเงินการคลังของท้องถิ่นเบื้องต้น
2. ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมือง ต้องพิจารณาว่า ประชาชนในท้องถิ่นนั้น มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเมืองเบื้องต้นหรือการปกครองตนเองดีเพียงใด การที่ประชาชนมีความพร้อมหรือความสามารถทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ย่อมก่อให้เกิดผลเสียแก่กิจการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมหาศาล
3. ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชนในการบริหารกิจการในหน้าที่ การกระจายอำนาจเป็นกิจกรรมที่รัฐมอบหมายภารกิจหน้าที่บางประการ ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามารับหน้าที่ดังกล่าวไปปฏิบัติจัดทำเพื่อสนองความต้องการของตนเองให้เกิดผลดี ประชาชนในท้องถิ่นที่รับการกระจายอำนาจได้อย่างน้อยจะต้องมีความรู้ความสามารถที่รับผิดชอบการบริหารอันเป็นหน้าที่ได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้นแล้ว การกระจายอำนาจแทนที่จะเป็นประโยชน์หรือเกิดผลดีแก่ท้องถิ่น กลับจะเป็นโทษหรือเป็นผลร้ายแก่ท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 28-29) กล่าวว่า ได้มีการถกเถียงถึงความพร้อมการกระจายอำนาจซึ่งมี ต้องพึงระวังหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องขอบเขตการกระจายอำนาจและการคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของประชาชน อย่างไรก็ตามหากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ใจว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นถูกจุดหรือไม่แต่ถ้าจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็น รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

หากกล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยด้านความพร้อมหลายอย่างมาใช้ในเวลาเดียวกัน เช่น ความพร้อมทางการเงิน ความพร้อมของประชาชน ความพร้อมของผู้ปกครอง และความพร้อมด้านการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ปัญหาอุปสรรคของความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่ได้พิจารณาถึงความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงด้านความพร้อม คือ ปัญหาและอุปสรรคของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือความไม่พร้อมของการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เห็นว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมี

ปัจจัยสนับสนุน และหากปราศจากปัญหาอุปสรรค ก็จะถือว่ามีความพร้อมในการปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับปัญหาอุปสรรคของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ไพโรจน์ บุญผูก (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ลิขิต ชีรเวทิน. 2525 : 404-408) ระบุปัญหาและอุปสรรคของความพร้อมในการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน เพราะเหตุที่คนไทยเคยชินกับการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนเกิดความรู้สึกอย่างหนึ่งฝังในนิสัยชาวไทยว่า การปกครองเป็นเรื่องของเมืองบนหรือของรัฐบาล หาใช่หน้าที่ของราษฎรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยไม่
 2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน เนื่องจากการเลือกเฟ้นคนดีจริง ๆ ของท้องถิ่นทำไม่ได้ การบริหารงานไม่รักษาระเบียบและขาดคุณธรรม
 3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน เนื่องจากถูกจำกัดพื้นที่ มีข้อสังเกตว่าชุมชนหรือเทศบาลนั้นมักจะมีคนต่างคำอาศัยอยู่มากกว่าคนไทย และคนไทยจะอยู่อย่างกระจัดกระจายเป็นหย่อม ๆ ทั่วไป แถวชนบทหรือชานเมือง ดังนั้นจึงไม่ได้รับประโยชน์เนื่องจากนอกพื้นที่บริการสาธารณะ
 4. ปัญหาเรื่องการคลังเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เพราะมีปัญหาในเรื่องรายได้ และที่มาของรายได้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคซึ่งเกี่ยวกับการบริหารงานคลัง การมีรายได้ไม่เพียงพอต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ซึ่งเป็นจุดอ่อนทำให้ภาระผูกพันและมีเงื่อนไขอยู่ตลอดเวลา
- วิชา นภาศิริกุลกิจ (2523 : 190-207) ให้ความเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคของการปกครองท้องถิ่นประมวลสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอุดมคติในการปกครองท้องถิ่น โดยทัศนคติของรัฐบาลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นว่ายังไม่มีความแน่นอน รัฐบาลเกิดความไม่แน่ใจระหว่างหลักการกระจายอำนาจกับหลักการรวมอำนาจแบบดั้งเดิม ไม่ไว้ใจที่จะให้ประชาชนปกครองตนเอง นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเอง มักพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ถือว่าประโยชน์ส่วนบุคคลสำคัญกว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ อาจเนื่องจากประชาชนคิดว่าเรื่องการปกครองเป็นหน้าที่ของรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการ
2. ปัญหาด้านการคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะการเงินไม่สู้ดี รายได้ของท้องถิ่นซึ่งมีน้อย ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าสมควรมุ่งหมาย ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ดำรงอยู่ได้ ซึ่งปัญหานี้ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น การขาดแคลนเงินทุนที่จะจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงาน

ท้องถิ่นอย่างเพียงพอและการควบคุมโดยรัฐบาลกลางด้วย ปัญหาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายจึงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญยิ่งต่อการปกครองท้องถิ่น

3. ปัญหาพนักงานท้องถิ่น นับว่ามีส่วนสำคัญต่อกิจการปกครองตนเองของชุมชนเพราะเป็นส่วนที่มีผลประสิทธิภาพในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ให้บังเกิดนานาสาระประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งในคุณสมบัติของตัวบุคคล และแนวพฤติกรรมการปฏิบัติของบุคคลที่ปฏิบัติกิจการบริหารท้องถิ่นทั้งหลาย รวมความถึงการจัดสรรหน้าที่ระหว่างบุคคลที่เป็นผลต่อกิจการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

4. ปัญหาการควบคุม ในทางปฏิบัติรัฐบาลกลางได้ใช้อำนาจควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับที่สูงมาก ซึ่งรัฐบาลควรที่จะโอนอำนาจให้ท้องถิ่นทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาตนเอง และริเริ่มงานได้ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเสียที

ประธาน คงฤทธิศึกษาการ (2526 : 11-12) ให้ความเห็นว่า ปัญหาคือข้อควรพิจารณาของการปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาได้ดังนี้

1. ปัญหาในด้านการบริการ ถ้ารัฐบาลไม่กำหนดมาตรฐานของงานให้กับรัฐบาล หรือหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเพียงพอแล้ว อาจเกิดปัญหาความเจริญของแต่ละท้องถิ่นไม่ทัดเทียมกันซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการบริการกับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ที่ต่างมาตรฐานกันได้

2. ถ้ารัฐบาลกลางไม่ควบคุมระบบผังเมืองให้ดีพอ จะทำให้ความเจริญของชุมชนต่าง ๆ ไม่เป็นระเบียบ ขาดลักษณะความสวยงามของบ้านเมือง เพื่อป้องกันการเจริญเติบโตของเมืองในลักษณะของการขาดแคลนความเป็นระเบียบและความสวยงาม รัฐบาลกลางจึงจำเป็นต้องควบคุมระบบผังเมือง ผังบริเวณ หรือผังเฉพาะของแต่ละชุมชนให้ดี

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น ควรพิจารณาถึงสภาพท้องถิ่นที่มีฐานะความพร้อมที่จะเป็นได้ ไม่ควรจัดตั้งขึ้นอย่างพร่ำเพรื่อเพราะจะทำให้เกิดเป็นภาระแก่รัฐบาลในการชู้มูและแก้ไขปัญหาให้กับท้องถิ่นแทนที่จะเป็นการลดภาระแก่รัฐบาล และไม่เพียงแต่เท่านั้นยังอาจจะเกิดปัญหาในกาซ้ำซ้อนของการจัดตั้งหน่วยงานได้

4. การขาดคุณธรรมหรือจริยธรรมทางการเมือง จะทำให้เกิดปัญหาการแก่งแย่ง แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบ ระหว่างคนในท้องถิ่นที่เข้าไปมีบทบาททางการเมืองของท้องถิ่นนั้น ๆ

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 178-185) กล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การเงิน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง และเนื่องจากภารกิจอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ จะต้องให้เงินเป็นจำนวนมากที่จะสามารถบริหารงานให้เกิดผลดี

เหตุที่ท้องถิ่นมีรายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย ทำให้เกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการปกครองท้องถิ่นแล้ว ยังทำให้ประชาชนมององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยภาพพจน์ที่ผิด ประชาชนอาจจะไม่เข้าใจว่าการปกครองท้องถิ่นมีไว้เพื่ออะไร เป็นประโยชน์อะไรแก่เขา เมื่อเขามีปัญหาเกิดขึ้นไม่เห็นท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาได้ ความรู้สึกที่ประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นนี้ เป็นผลร้ายต่อการปกครองท้องถิ่นอย่างยิ่ง

2. รัฐบาลและข้าราชการ รัฐบาลและข้าราชการของรัฐบาลมีส่วนในการสร้างอุปสรรคและปัญหาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทัศนคติที่ผิดส่งผลร้ายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การไม่ยอมรับความสามารถหรือให้เกียรติแก่เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น เป็นการทำลายคุณค่าและไม่ยอมรับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่ถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

3. ประชาชน หมายถึง ประชาชนในฐานะที่ได้รับเลือกให้เข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนผู้รับบริการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป การที่ประชาชนในท้องถิ่น ไม่สนใจกิจกรรมการปกครองตนเองในท้องถิ่น น่าจะเป็นเพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เหตุผลประการหนึ่งคือ ประชาชนยังไม่เข้าใจถึงหลักการปกครองตนเอง ไม่รู้ถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นในลักษณะเบื่องบนบันดาล

4. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปกครองท้องถิ่น รัฐบาลเป็นฝ่ายมีอำนาจแต่เพียงผู้เดียว ในการที่จะตราขึ้นบังคับใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐบาลเป็นฝ่ายทรงไว้ซึ่งอำนาจในการตีความ ดังนั้น ในการตีความก็มักจะเป็นไปในลักษณะที่เป็นประโยชน์แก่รัฐบาลหรือข้าราชการของรัฐบาลเป็นสำคัญ การบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัดจึงเป็นการทำลายเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และไม่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยกลไกและกระบวนการปกครองท้องถิ่น

หากกล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคของการปกครองท้องถิ่น เกิดจากการขาดความพร้อมบางด้านหรือหลายด้าน ซึ่งอาจส่งผลโดยตรง และโดยอ้อมให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ อย่างไรก็ตามการวัดความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องวัดองค์ประกอบทุกด้านไปพร้อมกัน เพราะแต่ละองค์ประกอบมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

3. ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2544 : 33-36) เนื่องจากแนวนโยบายในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545-2549) ที่จัดทำขึ้นเป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งทบทวนญัตติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสามารถนำนโยบายที่เหมาะสมกับศักยภาพความต้องการ และความพร้อมไปปฏิบัติได้ ดังนี้

3.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยการเร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอถันในการเข้ารับบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1 เป้าหมายด้านความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1.1 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยการจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3.1.1.2 เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา

3.1.1.3 เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1.4 บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับและ การศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับ โอกาสเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1.5 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุน การศึกษา และฝึกอบรม

3.1.1.6 มีระบบบริหารหรือการประสานให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับ บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษตามศักยภาพที่จะเรียนได้

3.1.1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับ การศึกษาด้วยรูปแบบที่ดีเหมาะสม

3.1.2 มาตรการด้านความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2.1 จัดให้มีบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ได้ตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

3.1.2.2 จัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียน ความที่กฎหมายกำหนด

3.1.2.3 เร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ได้ส่งบุตร หรือบุคคลในความดูแล ได้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ และนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

3.1.2.4 ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแล และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตามที่ต้องการและความเหมาะสม

3.1.2.5 จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

3.1.2.6 จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

3.2 ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

โดยการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริหารทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2.1 เป้าหมายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2.1.1 เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.1.1 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2.2 มาตรการด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2.2.1 จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์
การเรียน

3.2.2.2 ดำเนินการและส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว
ชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม
อื่น ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแล
รับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรมและ
สามารถจัดการศึกษาปฐมวัย ได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

3.3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

โดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ
และประเภทการศึกษา

3.3.1 เป้าหมายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

3.3.1.1 มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่
มาตรฐานชาติ

3.3.1.2 ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ
หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี

3.3.1.3 สถานศึกษาเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกภายใน 19
สิงหาคม 2548 และอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

3.3.2 มาตรการด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

3.3.2.1 จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือ
ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมาย คุณภาพการศึกษาให้
สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ

3.3.2.2 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกัน
คุณภาพภายใน เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด

3.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

โดยการจัดระบบบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของ
ชาติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบายมีความหลากหลายในการ
ปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อ

การจัดการศึกษาของเอกชน หรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

3.4.1 เป้าหมายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

3.4.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษา

3.4.1.2 จัดการศึกษาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระยะเวลาและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน โดยรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

3.4.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบกิจกรรม

3.4.1.4 สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษา

3.4.2 มาตรการด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

3.4.2.1 มีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ มาตรฐานตามศักยภาพ ความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น โดยได้รับการประสานและส่งเสริม สนับสนุนจากกระทรวงศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3.4.2.2 ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยไม่กระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน

3.4.2.3 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารเป็นกรรมการและเลขานุการ

3.4.2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอ ห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีหัวข้องานวิจัยที่ใกล้เคียงกัน โดยสรุปเนื้อหาของงานวิจัยดังนี้

วุฒินันท์ บุญคล้าย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของข้าราชการครูที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสายงานต่างกันมีทักษะต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสายงานบริหารสถานศึกษามีทักษะเห็นด้วยในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าสายงานปฏิบัติการสอนในด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ มีทักษะไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทักษะไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทักษะไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

เอกรัตน์ ชูน้อย (2544 : 61-64) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความพร้อมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการจัดองค์การ การประสานงาน การประเมินผล และความพร้อมด้านปัจจัยที่ใช้ในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง

วัลลภ ลำพวย และพันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการ จากการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างความเสมอภาคทางด้านโอกาส พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่ เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสมในระดับปานกลาง การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อม ให้แก่ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยการดำเนินการเพื่อให้มีการจัดตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมวิชาชีพครู พบว่า มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับปานกลาง

การเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมน้อยกว่า

เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา จึงสมควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านกระบวนการในการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่มีความพร้อมน้อยกว่าด้านอื่นๆ เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

สรรพสิทธิ์ สามีพพา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคน ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมครู และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า รายด้านและรายข้อมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเสนอแนะที่เป็นปัญหาต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ เห็นว่าประเด็นที่มีปัญหาคือองค์การบริหารส่วนตำบล มีคนไม่เพียงพอ รายได้และงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่และมีความขัดแย้งภายในองค์กรสำหรับปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่ามีปัญหาในเรื่องงบประมาณมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาด้านบุคลากรขาดความรู้ในด้านการจัดการศึกษา

ธนวัฒน์ คุณวุฒิปรีชาชาญ. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาในระบบศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเต่า อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระบบมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

สุเทพ ศรีสุทธิ.(2548 : 105). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ศึกษาระยะของ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับความพร้อมของผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา ด้านระดับและประเภทการศึกษาและด้านแผนการเตรียมความพร้อม

เฉลิม พลัฒ์สิง ไพร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่าความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านองค์กรปกครองท้องถิ่นด้านชุมชนและทรัพยากร และด้านสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผดุงศักดิ์ จำเคิม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลพบุรีที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วย (เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง) 1) การจัดการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านซึ่งปัจจุบันอยู่ในการดูแลของสำนักงานบริหารการศึกษานอกระบบ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัด 2) การจัดการห้องสมุดประชาชนตำบลที่ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานบริหารการศึกษานอกระบบควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัด 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดการห้องสมุดประชาชนตำบลโดยเริ่มในปี 2544 - 2547 ส่วนประเด็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่เห็นด้วย (ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาในสถานที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ (ระดับประถมศึกษามีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป ระดับมัธยมศึกษามีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาโดยเริ่มดำเนินการในปี 2549 - 2554 และ 3) การจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในเชิงทดลองวิจัยและพัฒนา ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัด

การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุ คือ กลุ่มผู้มีอายุต่ำกว่า 50 ปี และกลุ่มผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ด้วยการทดสอบค่าไค-สแควร์ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัด

การศึกษาในเชิงทดลองวิจัยและพัฒนาควรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัด 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาตัวอย่างหรือต้นแบบสำหรับการจัดการศึกษาระดับภาค ระดับจังหวัด หรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ผู้บริจาคที่ดินและอาคารมีวัตถุประสงค์ให้รัฐเป็นผู้จัด 4) การจัดการ โครงการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเกี่ยวกับเงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนเป็นผู้จัด 5) การจัดการศึกษาสงเคราะห์อื่นเกี่ยวกับเงินอุดหนุนค่าอาหารเสริม (นม) ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนเป็นผู้จัด และ 6) การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะเงินอุดหนุน ค่าอาหารเสริม (นม) ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนเป็นผู้จัด

การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามระดับการศึกษา คือกลุ่มผู้มีวุฒิสถาบันระดับปริญญาตรี และกลุ่มผู้มีวุฒิสถาบันสูงกว่าระดับปริญญาตรี ด้วยการทดสอบค่าไค-สแควร์ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การดำเนินงานด้านจัดหาวัสดุการศึกษาสำหรับการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนเป็นผู้จัด และ 2) การจัด โครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของชาวไทย 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของสำนักงานการอาชีวศึกษาควรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบจ. เป็นผู้จัด

การเปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามประสบการณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา คือกลุ่มผู้มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป ด้วยการทดสอบค่าไค-สแควร์ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ใน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการศึกษาเพื่อมุ่งให้บริการในเขตพื้นที่ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาตัวอย่างหรือต้นแบบสำหรับการจัดการศึกษาระดับภาค ระดับจังหวัดหรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา 3) การจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน โครงการพระราชดำริหรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัด 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยเริ่มในปี 2544 - 2547 และ 5) การจัดการ โครงการอาหารเสริม (นม) สำหรับนักเรียนบนภูเขาซึ่งปัจจุบันสำนักงานบริหารการศึกษานอกระบบดูแล ควรให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต. เป็นผู้จัด

มณฑา เขียวสะอาด (2549 :บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 10 พบว่า ในด้านคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีระดับความพร้อมน้อย

โกศล ศุทธางกูร (2549:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษา : กรณีศึกษาเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับความในการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลและ ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา ด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูง และด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาของคณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาล และผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาในภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการรับถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตรับผิดชอบมาบริหารการจัดการศึกษานั้น ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและต้องเป็นไปตามความพร้อมของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่าที่ผ่านมา พบว่าแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาในการรับโอน และความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เมื่อการรับโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้เป็นนโยบาย โดยมีกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ จำเป็นที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องคำนึงถึงความพร้อมตามศักยภาพขององค์กรของตนเอง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศชาติ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตาม
ทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ใน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
จำนวน 17 โรงเรียน จำนวน 290 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดของ
กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165
คน แล้วทำการสุ่มไปตามโรงเรียนต่างๆ ตามสัดส่วน โรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling)

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม	46	26
2. โรงเรียนอนุบาลห้วยราช	24	14
3. โรงเรียนวัดบ้านสนวน	24	14
4. โรงเรียนบ้านจบก	6	3
5. โรงเรียนบ้านเกด	8	4
6. โรงเรียนบ้านควน	9	5
7. โรงเรียนบ้านโคกขมิ้นพัฒนา	3	2
8. โรงเรียนวัดบ้านสวายจิก	8	5
9. โรงเรียนบ้านตะโกบำรุง	13	7
10. โรงเรียนโชคกราช	9	5
11. โรงเรียนบ้านเพชรประชาสามัคคี	10	6
12. โรงเรียนวัดบ้านใหม่	25	14
13. โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี	24	14
14. โรงเรียนวัดบ้านโคกเหล็ก	28	16
15. โรงเรียนบ้านเมืองโพธิ์	19	11
16. โรงเรียนบ้านมะขามทานตะวัน	11	6
17. โรงเรียนวัดบ้านตาเสา	23	13
รวม	290	165

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จะมีคำตอบให้เลือก โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ในเรื่องข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดและหลักการ ตลอดจนสภาพและปัญหาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงสภาพ และปัญหาเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบ Face Validity ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบได้แก่

2.3.1 นายชัยนันท ปานเด ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านตาเสา
โรงเรียนวัดบ้านตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.2 นายสุทัศน์ สุวรรณรงค์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา
องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.3 นายมวลชน สายบุตร ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญ และ
คณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการ
ควบคุมภาคนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับข้าราชการครูใน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.6 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์
อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามเท่ากับ .9552 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
โดยมีวิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือ
แนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 17 โรงเรียน
ด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 165 ฉบับ เก็บรวบรวมได้และมีความสมบูรณ์จำนวน 165
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำไปตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์
ในการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถาม แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเนนการดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นข้อความเข้าด้วยกันแล้ววิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะ
ของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติ
พื้นฐาน เพื่อหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation) ใช้สัญลักษณ์ดังนี้

\bar{X}	แทนค่า	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะ
ของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือด้านความเสมอภาคของโอกาสทาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบ
บริหารและการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงตามตาราง

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
1	ชาย	55	33.3
2	หญิง	110	66.7
รวม		165	100.0
อายุ			
1	ต่ำกว่า 30 ปี	15	9.1
2	31-40 ปี	52	31.5
3	41-50 ปี	54	32.7
4	51 ขึ้นไป	44	26.7
รวม		165	100.0
ระดับการศึกษา			
1	ปริญญาตรี	148	89.7
2	ปริญญาโท	15	9.1
3	อื่น ๆ (ระบุ).....	2	1.2
รวม		165	100.0
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน			
1	ต่ำกว่า 10 ปี	34	20.6
2	11 - 20 ปี	70	42.4
3	21 ปี ขึ้นไป	61	37.0
รวม		165	100.0

จากตาราง 2 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 165 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 เพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

เมื่อจำแนกตามอายุ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 41 - 50 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคือ 31 - 40 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ปริญญาตรี จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 11 - 20 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6

ตอนที่ 2 ศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม และรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.03	1.10	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.27	1.03	ปานกลาง
3. ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา	2.91	1.04	ปานกลาง
4. ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา	2.81	1.08	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.03	1.10	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่าความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกันเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าจะได้ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.27$, $\bar{X} = 3.03$, $\bar{X} = 2.91$, และ $\bar{X} = 2.81$ ตามลำดับ)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน				
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถ ดำเนินการให้คนในชุมชนได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานได้อย่างทั่วถึง	2.98	1.024	ปานกลาง	3
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ บุคคล ครอบครัว และองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.92	.984	ปานกลาง	4
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัด การศึกษาให้เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็ก พิการ ได้อย่างเหมาะสม	2.80	1.138	ปานกลาง	6
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ในระดับหนึ่ง หรือทุก ระดับตามความเหมาะสม	2.88	1.134	ปานกลาง	5
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดให้มี การฝึกอบรมวิชาชีพได้ตามความเหมาะสม	2.98	1.153	ปานกลาง	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
6. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา	3.55	1.166	มาก	1
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการให้กับบุคคลที่ได้รับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.12	1.109	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย	3.03	1.10	ปานกลาง	

จากตาราง 4 พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตาม พัตนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 6 อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 เด็กในเกณฑ์การศึกษาบังคับทุกคนได้รับการศึกษา ปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาคือ ข้อ 7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการให้กับบุคคล ที่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาสเข้ารับบริการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.12$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 2.80$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย				
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง	3.56	1.084	มาก	1
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.25	1.073	ปานกลาง	4
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.36	.981	ปานกลาง	2
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถประสานความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.27	1.002	ปานกลาง	3
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรของตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่นักเรียน	2.93	1.025	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	3.27	1.03	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาคือข้อ 3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรของตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่นักเรียน ($\bar{X} = 2.93$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา				
1. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	2.88	1.062	ปานกลาง	4
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	2.80	1.001	ปานกลาง	7
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และความสามารถในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	2.81	.993	ปานกลาง	6
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในและจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี	2.84	1.093	ปานกลาง	5
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกทุก 5 ปี	2.95	1.066	ปานกลาง	2

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีมาตรฐานที่กำหนด	2.90	1.025	ปานกลาง	3
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านบริการสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา	3.23	1.065	ปานกลาง	1
รวมเฉลี่ย	2.91	1.04	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาคตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านบริการสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมาคือ ข้อ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกทุก 5 ปี ($\bar{X} = 2.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 2.58$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา				
1. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมที่จัดรับ โอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง	2.65	1.151	ปานกลาง	7
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2.76	1.126	ปานกลาง	4
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงสร้างด้านบุคลากรในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	2.72	1.022	ปานกลาง	5
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารและจัดการศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน	2.70	1.025	ปานกลาง	6
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดทำเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรได้	2.79	1.06	ปานกลาง	3
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา	2.87	1.129	ปานกลาง	2
7. มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า	3.23	1.065	ปานกลาง	1
รวมเฉลี่ย	2.81	1.08	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านระบบบริหาร และการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมาคือ ข้อ 6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาให้มีอิสระในการดำเนินการบริหาร และจัดการศึกษา ($\bar{X} = 2.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมที่จัดรับ โอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง โดยมี ($\bar{X} = 2.65$)

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละ ปัญหา อุปสรรค ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา/ ไม่มีแผนพัฒนาการศึกษา ไม่จัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	7	6.31
ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย		
1. บุคลากรไม่มีความพร้อม	20	18.02
2. สถานที่ ไม่เหมาะสม	19	17.12
ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา		
1. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา	34	30.63
2. ไม่มีการตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผล	14	12.61

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการศึกษา	17	15.31
รวม	111	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ปัญหาอุปสรรคต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็นเดียวคือ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา/ ไม่มีแผนพัฒนาการศึกษา ไม่จัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา (ร้อยละ 6.31) ในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยมี 2 ประเด็น คือ บุคลากรไม่มีความพร้อม (ร้อยละ 18.02) และสถานที่ไม่เหมาะสม (ร้อยละ 17.12) ในด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา มี 2 ประเด็น คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา (ร้อยละ 30.63) และ ไม่มีการตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผล (ร้อยละ 12.61) และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษามีประเด็นเดียวคือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการศึกษา (ร้อยละ 15.31)

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ ศึกษาอบรมให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาโดยเฉพาะ	32	27.59
2. ควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน	21	18.11
3. ควรส่งเสริมสนับสนุนตามแผนการบริหารของสถานศึกษา	17	14.66

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา	15	12.94
5. ควรพัฒนามาตรฐานคุณภาพ และมาตรฐานแก่นุคลากร	14	12.06
6. ควรให้การศึกษ อบรม แก่บุคลากร ด้านปฐมวัย	9	7.75
7. ควรจัดให้มีโรงเรียนก่อนเกณฑ์	5	4.31
8. ควรให้ความร่วมมือกัน ทั้งองค์กร ชุมชน และ โรงเรียน	3	2.58
รวม	116	100

จากตาราง 9 พบว่า ข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ ศึกษา อบรมให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาโดยเฉพาะ (ร้อยละ 27.59) รองลงมาตามลำดับคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน (ร้อยละ 18.11) ควรส่งเสริมสนับสนุนตามแผนการบริหารของสถานศึกษา (ร้อยละ 14.6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา (ร้อยละ 12.94) ควรพัฒนามาตรฐานคุณภาพ และมาตรฐานแก่นุคลากร (ร้อยละ 12.06)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตาม
ทัศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของ
ข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวนโรงเรียน 17
โรงเรียน ข้าราชการครูจำนวน 290 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่
และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีอย่างง่าย
(Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้น โดย
ได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมและผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย เป็นการหาความเที่ยงตรงแบบ Face Validity แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ
ข้าราชการครู ในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 ฉบับ ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน
27 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9552

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 17 โรงเรียน ด้วยตนเอง จากแบบสอบถามจำนวน 165 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาดมทศนะของข้าราชการครูในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ หรือร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 ศึกษาทัศนคติของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หรือร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาดมทศนะของข้าราชการครูในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาดมทศนะของข้าราชการครูในอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ตามลำดับ

2. ปัญหา อุปสรรค ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาดมทศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเรียงประเด็นที่เป็นปัญหามากไปหาน้อย ดังนี้ในด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็นเดียวคือ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา/ ไม่มีแผนพัฒนาการศึกษา ไม่จัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 2 ประเด็น คือ บุคลากรไม่มีความพร้อม และสถานที่ไม่เหมาะสม ในด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา มี 2 ประเด็น คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา และไม่มีการตรวจสอบ

การติดตาม ประเมินผล และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษามีประเด็นเดียวคือ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการการศึกษา ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรให้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ ศึกษา อบรมให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษา โดยเฉพาะรองลงมาตามลำดับคือ ควรสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียน ควรส่งเสริมสนับสนุนตามแผนการบริหารของสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ควรพัฒนามาตรฐานคุณภาพ และมาตรฐานแก่นุเคราะห์ ควรให้การศึกษ อบรมแก่นุเคราะห์ ด้านปฐมวัย ควรจัดให้มีโรงเรียนก่อนเกณฑ์ และควรให้ความร่วมมือกัน ทั้งองค์กร ชุมชน และ โรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการการศึกษาทำให้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของรัฐและเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล และเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงลำดับจากสูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา การได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการจัดการศึกษาค่อนข้างมีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งแสดงว่าในความพร้อมทุกด้านนั้น ยังมีความพร้อม ยังไม่ถึงจุดที่พึงประสงค์มากนัก แต่ก็ยังถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการก่อตั้งมาหลายปีเริ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการกระจายอำนาจ และการดำเนินการจัดการศึกษา ข้อสังเกตดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ ธนวัฒน์ คุณวุฒิปรีชาชาญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาในระบบศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเต่า อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านต่างๆ อยู่ระดับปานกลางทุกข้อ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพสิทธิ์ สาพิมพา (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสุรินทร์ ที่พบว่า ระดับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการการศึกษา มีดังนี้

2.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง การได้ข้อสรุปเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่พึ่งเคีบโต หลังกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการครูจึงมองว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมและยังไม่มีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานการจัดการศึกษา และบุคลากรยังไม่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับวัลลภ ลำพวย และพันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากกระทรวง ศึกษาธิการ จากการศึกษาพบว่า การเสริมสร้างความเสมอภาคทางด้านโอกาส พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาทางด้านการจัดการศึกษาให้แก่ เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสมในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง การได้ข้อสรุปเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือ อนุบาล 3 ขวบ ในลักษณะของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในวัด โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุน เงินงบประมาณ ในการจัดจ้างครูผู้ดูแลเด็ก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนอาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) ผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับ มณฑา เขียวสะอาด (2549 : บทคัดย่อ)

ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 10 พบว่าในด้านคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีระดับความพร้อมน้อย

2.3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง การได้ข้อสรุปเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษา คือนักวิชาการศึกษาอย่างชัดเจน แต่ก็มีเพียงคนเดียว ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ได้ไม่ทั่วถึง ผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับ ผศ.ศักดิ์ จำเดิม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลพบุรีที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง การได้ข้อสรุปเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ในการดำเนินการจัดการศึกษา หลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับการวิจัยของ กัม เอกรัตน์ มุขน้อย (2544 : 61-64) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความพร้อมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการจัดองค์กร การประสานงาน การประเมินผล และความพร้อมด้านปัจจัยที่ใช้ในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง และยังไม่สอดคล้องกับ สุเทพ ศรีสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาระยะเขต 2 พบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับโอนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามที่เสนอแนะของข้าราชการครูอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการศึกษา อบรมให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาโดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการดำเนินงานเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกๆด้าน เพื่อพร้อมรับการโอนสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าทุกด้าน ฉะนั้นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอโครงการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือดูแลท้องถิ่นของตนเองในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการบริหารการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีส่วนได้เสียในเรื่องนี้

2.2 ควรศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 เมื่อมีการโอนโรงเรียนไปแล้ว ควรศึกษาผลกระทบจากการโอน และติดตามผลการปฏิบัติจริงในโรงเรียน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550) ความหมาย และองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.thailocalgov.net>. 20 มกราคม 2551
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541) แผนการพัฒนาศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ศรุสภา
- _____. (2542) แผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์.
- _____. (2547) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547. วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2547
- โกศล สุทธาวุฒ. (2549) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจการศึกษา : กรณีศึกษาเทศบาลใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- คณะรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก 19 สิงหาคม 2542.
- _____. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. วันที่ 17 พฤศจิกายน 2542.
- _____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก 11 ตุลาคม 2540.
- _____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก 24 สิงหาคม 2550.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เฉลิม พลับปลิงไพร. (2549). การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.(สาขาการบริหารการศึกษา).เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : ส่วนท้องถิ่น.

- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2527). การพัฒนาชนบท : เน้นการพัฒนาสังคม และแนวความคิดความจำเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนวัฒน์ ฤกษ์ห่วย. (2547). ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาในระบบ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองเต่า อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ).มหาสารคาม :บัณฑิตวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2539). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : องค์กรศิลปการพิมพ์.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2527). กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในงานพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา นครปฐม : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม. (2525). จิตวิทยาสังคม กรุงเทพฯ : เอกมัยการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535) การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ผดุงศักดิ์ จำเดิม.(2547). ทศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลพบุรีที่มีต่อการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. (สาขาการบริหารการศึกษา).ลพบุรี:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- ปภาวดี ดุลยจินดา. (2549). พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2526). การปกครองท้องถิ่น : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อูสาการพิมพ์
- _____ . (2537). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2526). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____ . (2546). การบริหารท้องถิ่น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณฑา เขียวสะอาด . (2549) การศึกษาความพร้อมเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 10. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://WWW.inspect1.moe.go.th/tim.htm>
- รุ่งทิพย์ สมานรักษ์. (2536).ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชีวะสังคมและจิตวิทยากับความพึงพอใจในการทำงานของครูประถมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันในจังหวัดสุรินทร์. ปรินิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546) “แนวคิดและหลักการบริหารท้องถิ่น” เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2525). การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วุฒินันท์ บุญคล้าย. (2544). การศึกษาทักษะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.(สาขาการบริหารการศึกษา).
บุรีรัมย์:บัณฑิตวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์.
- วัลลภ ลำพวย และ พันธุ์เทพ วิทิตอนันต์. (2549) ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : http://WWW.mof.go.th/decentral/_decentral.htm
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. (2535). การพัฒนาต้องมาจากประชาชน : ภาพประมวลของการพัฒนาประเทศ.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- วิทยา นภาศิริกุลกิจ. (2523). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชนจำกัด.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้า.
- (2546). การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ: ที.เจ.เพลท.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. เอ็กสเปอร์เน็ท.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2541). รวมบทความทางการประเมินโครงการ กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมพันธ์ เตชะธิก และคนอื่นๆ.(2546). อบต. เทศบาล อบจ. ขอนแก่น. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. (2528). “การประเมินกับการวางแผนและการพัฒนา”. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 20 (ตุลาคม -พฤศจิกายน 2528)

- สรรพสิทธิ์ สาพิมพา. (2547). ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษาและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา).บุรีรัมย์,บัณฑิตมหาวิทาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุเทพ ศรีสุทธิ.(2548). การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ศึกษาระยะของ เขต 1 . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : มหาวิทาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร..
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2543). นโยบายพรรคการเมืองต่อการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ. (ออนไลน์). Available URL;<http://fda.moph.go.th/fda-net/html/product/other/kbs3/refom3.htm>
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2542 ข). ศักยภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา.
- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2544). แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 -2549). กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.
- เอกรัตน์ ฉุน้อย. (2544). ภาวะความพร้อมในการถ่ายโอนอำนาจผู้ท้องถิ่น : ศึกษาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุทัย หิรัญโต. (2525). สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสตร์(การบริหารรัฐกิจ). กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษร.
- _____. (2535). เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณชัยนันท ปานเด

ด้วย นางสาวนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี วงศ.ประชัน ละเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ JV

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตำแหน่งงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศท ๐๕๔๕.๑๑/๖ ๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุทัศน์ สุวรรณรงค์

ด้วย นางสาวธนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ค่อบริการพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รศ.ประชัน ละเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๙๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ค่บ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศบ. ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๔

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณมवलชน สาขาบุคร

ด้วยนางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคินิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครู ในเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รศ.ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคินิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบใช้แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศท ๐๔๔๕.๑๑/ ๖๕๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๖

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไผ่

ด้วย นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รศ.ประชัน คະเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
จ.จระ ล.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองใหญ่

ด้วย นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รส.ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเมืองแก

ด้วย นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รศ.ประชัน คະเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๖๑๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นางสาวนวรรณ วงศ์สุรินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์เรื่อง ทักษะของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ประจักษ์ ตะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๔/๘/๕๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาตามทักษะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาตามทักษะของข้าราชการครู อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้ารายการที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป
- ระดับการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 อื่น ๆ.....
- ระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
 ต่ำกว่า 20 ปี
 11-20 ปี ไป
 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความเข้าใจหรือความรู้ของผู้ประเมินต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการจัดการศึกษา

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย โดยประมาณค่าเป็น 5 ระดับ คือ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก,
3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
2.1 ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการให้คนในชุมชน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึง					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว และ องค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ ได้อย่างเหมาะสม					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ในระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความเหมาะสม					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ ได้ตามความเหมาะสม					
6. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา อย่าง ทั่วถึง					
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการให้กับบุคคลที่ ได้รับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาส เข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
2.2 ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย					
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง					
9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดเสื้อผ้า (ชุดนักเรียน) อาหารกลางวัน และเครื่องเขียนให้เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง					
10. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
11. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถประสานความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัวยุ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย					
12. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดอบรมพัฒนาครู และบุคลากรของตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่นักเรียน					
2.3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา					
13. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ ตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542					

ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
2.3 ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (ต่อ)					
14. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ					
15. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และความสามารถในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร					
16. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในและจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี					
17. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาคุณภาพภายนอก ทุก 5 ปี					
18. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา					
19. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีมาตรฐานที่กำหนด					
20. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในมาตรการจัดการศึกษาด้านบริการสอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา					
2.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา					
21. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมที่จะรับโอนการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง					

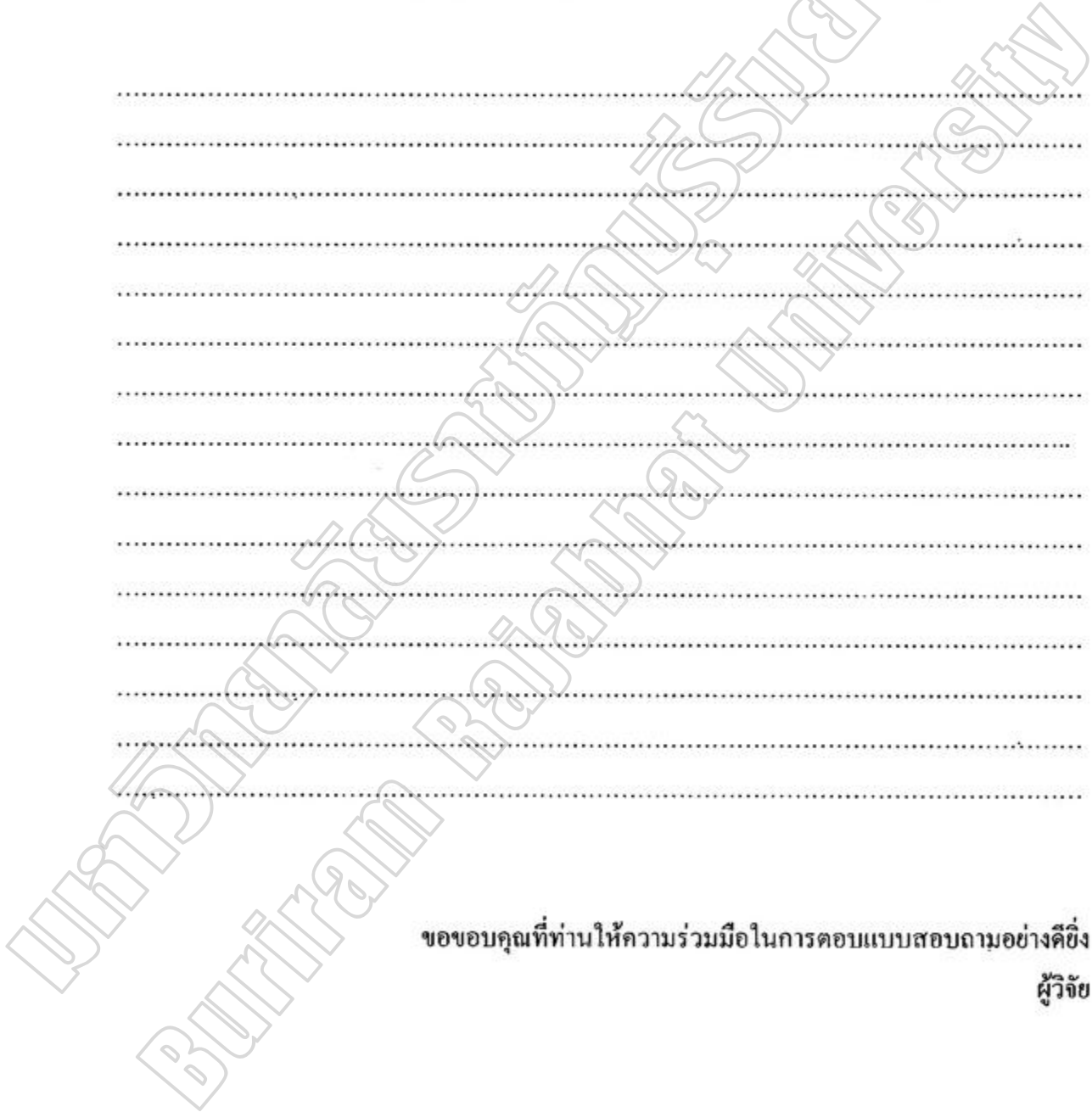
ข้อคำถาม	ระดับความพร้อม				
	5	4	3	2	1
2.4 ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา(ต่อ)					
22. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม					
23. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงสร้างทางบุคลากรในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน					
24. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารและจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน					
25. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดทำเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรได้					
26. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา ให้มีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา					
27. มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

คำชี้แจง ให้ท่านแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ตามทัศนะ ของท่านต่อความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง
ผู้วิจัย

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	81.0000	270.8966	.7892	.9523
A2	81.0333	271.6195	.7750	.9524
A3	81.4667	274.3954	.6488	.9535
A4	81.1000	279.2655	.5517	.9544
A5	81.3667	277.8954	.4641	.9554
A6	80.5333	292.6713	.0418	.9588
A7	80.8667	271.0161	.6938	.9531
A8	80.6333	272.3782	.6673	.9533
A9	80.7667	284.8747	.3143	.9564
A10	80.8667	282.0506	.5509	.9544
A11	81.0333	279.2747	.5601	.9543
A12	80.9667	276.7920	.5732	.9542
A13	81.1667	273.7989	.7177	.9530
A14	81.1000	267.7483	.7980	.9520
A15	81.0667	269.5816	.7031	.9530
A16	81.0000	274.2759	.5677	.9544
A17	81.1000	270.0931	.7837	.9523
A18	80.9333	273.5126	.7120	.9530
A19	81.0667	274.7540	.7525	.9528
A20	81.0667	265.0299	.8158	.9518
A21	81.2333	266.5989	.7505	.9525
A22	81.3667	275.0678	.6214	.9538
A23	81.5000	272.2586	.7157	.9529
A24	81.4000	264.2483	.8485	.9514
A25	81.3333	268.6437	.7583	.9524
A26	81.1667	264.6264	.8347	.9516
A27	81.0667	278.2023	.5002	.9549

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 27

Alpha = .9552

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชนวรรณ วงศ์สุรินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	3 กันยายน 2516
สถานที่เกิด	195/1 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150
สถานที่อยู่อาศัยปัจจุบัน	195/1 หมู่ที่ 13 ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา หมู่ที่ 2 ตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2532 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเมืองแกพิทยาคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2537 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการศึกษานอกโรงเรียนบุรีรัมย์ พ.ศ. 2542 อนุปริญญา (อวท.) วิชาเอกสถิติประยุกต์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2546 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รปม.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์